

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-03-11-323
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
ID ОП у ЄДЕБО	38821236
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Практична психологія, магістр, 05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	05 Соціальні та поведінкові науки
Дата засідання	14.01.2020
№ протоколу	№ 17
Доповідач	Скрипник Тетяна Вікторівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

довге поле

--

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A	Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. При розробці ОП враховано пропозиції стейкхолдерів освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. В 2019 році зміст освітньої програми було переглянуто та скориговано з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти, а також пропозицій та побажань стейкхолдерів	B	Ціль ОП не має узгодженого варіанту: у документах для акредитації є три варіанти подання цілі: дві представлено в ОП: 1-й варіант - «Підготовка магістрів психології із необхідними компетенціями, особливим інтересом та знаннями у певних галузях...», 2-й - «Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні (наш коментар - незакінчена думка) у процесі навчання...» І 3-й варіант – у Відомостях про самооцінювання «Формування та розвиток у студентів загальних і професійних компетентностей у галузі психологічних наук, психолого-педагогічних технологій, психотерапевтичної практики; підготовка магістрів психології (практичної психології) із необхідними компетенціями, особливим інтересом і знаннями у певних галузях психологічної

				науки. Вважаємо, що відсутність узгодженого звучання цілі свідчить про недостатню чіткість й відповідальність щодо спрямованості заявленої ОП. Також у Відомостях про самооцінювання брак фактів і доказів того, що <i>цілі та програмні результати навчання враховують:</i> 1) <i>галузевий та регіональний контекст (замість цього подано перелік певних дисциплін, які введено до НП: «Теорія та практика надання екстреної психологічної допомоги», «Психопедагогіка безпеки», «Політична психологія» та ін.);</i> 2) <i>досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм (замість цього просто перераховано різні українські університети і один польський заклад, що ніяким чином не є доказом орієнтури на ті чи інші ОП). Вважаємо таку логіку подання цілей та програмних результатів формальною, що не дає змогу оцінити ОП за цим критерієм як взірцеву.</i>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B	Освітні компоненти, включені до освітньої програми складають логічну взаємопов'язану систему. Цикл загальної та професійної підготовки містить освітні компоненти, що спрямовані на підготовку фахівців для науково-дослідної та педагогічної роботи, а також навчальні дисципліни практичного спрямування в основі системи вибіркових дисциплін ОП лежить можливість індивідуального вибору кожного здобувача вищої освіти.	B	

		Прозорість, зрозумілість, організованість у зручний спосіб для здобувачів процедури вибору дисциплін підтверджено під час зустрічей із стейхолдерами (здобувачі, випускники). Відсутність дуальної форми освіти		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання даної ОП чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень, та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Відсутність документів, що свідчили б про практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Основний наголос робиться на творчі форми та методи навчання і викладання задля розвитку креативності мислення здобувачів та творчого підходу в здійсненні професійної діяльності. Усім учасникам освітнього процесу відповідної ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Здобувачі ОП на засадах академічної свободи мають	В	

		можливість брати участь у різноманітних вітчизняних і міжнародних заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної діяльності, залучаються до наукових досліджень. На кафедрі функціонує наукове товариство курсантів і студентів, дослідницька діяльність якого пов'язана з темою наукового дослідження кафедри. Встановлено, що викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. При цьому відсутня чітка й змістовно наповнена політика та стратегія інтернаціоналізації діяльності ЗВО		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	А	Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» Наявна чітка та зрозуміла політика щодо процедури дотримання академічної доброчесності, Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь та доступні для ознайомлення впродовж навчального року у системі Віртуальний університет. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів. У ЗВО чітко окреслені процедури запобігання та врегулювання конфліктів під час проведення контрольних заходів.	В	Відсутні чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Брак документально прописаних цих правил не дає змогу, на наш розсуд, оцінити ОП за цим критерієм як взірцеву.
Критерій 6. Людські ресурси	А	ЗВО в рамках ОП залучає роботодавців, які мають авторитет у відповідній галузі та є лідерами ринку, до проведення практичних	В	Наявна невідповідність між професійною кваліфікацією викладачів та змістом складових ОП, яку вони викладають. Це негативно позначається на змісті

		занять, залучає роботодавців до розробки програм наукових досліджень, використовує науковий та виробничий потенціал роботодавців для спільного виконання науково-дослідних робіт, а також організовує стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві. Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників передбачає матеріальні та моральні заохочення і регламентується Положенням про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних, наукових та інженерно-технічних працівників, ад'юнктів і докторантів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. За результатами співбесід з'ясовано що працівники кафедри ППтаП постійно підвищують свою професійну майстерність, беручи участь у різноманітних психотерапевтичних і тренінгових програмах		складових ОП, особливо таких, як: 1) «Консультативна та корекційна психологія» (невідповідна мета – «сприяти активному запровадженню психологічних знань в навчально-виховний процес сучасного вузу», а також повна відсутність змісту щодо «корекційної психології»; 2) «Професійна етика та службовий етикет», де застаріла ціль (що не передбачає практичної спрямованості) - формування теоретичних знань про сутність, структуру функціональної заданості етикету в організації й упорядкуванні соціальних й професійних зв'язків, колективних й індивідуальних видів поведінки», а також повна відсутність у змісті дисципліни професійної етики щодо діяльності психолога; 3) «Психологічна експертиза в різних галузях», де завдання вивчення дисципліни і програмних результатів є невідповідними тим галузям, у межах яких розкривається зміст цієї дисципліни (соціальне управління, судова система, масової комунікації).
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Бібліотека, інфраструктура та обладнання ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення дають можливість досягнути визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО,	В	

		зокрема провідна кафедра має потужну матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу ОП. ЗВО має бібліотеку, доступ до якої є безкоштовним для студентів і викладачів. За результатами зустрічей із студентами, випускниками, адміністрацією встановлено, що у ЗВО існує високий рівень забезпечення всіх видів підтримки. Відсутність на сьогодні умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Відсутність власного положення з політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	А	Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загально інституційною політикою. Стейкхолдери (студенти, роботодавці) мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. Існування механізму реакції внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в ОП. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Існування культури якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОП, що акредитується. ЗВО дотримується спроектованих ним процедур і принципів розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду.	В	Незважаючи на позитивні спроби ЗВО, в цілому, та розробників ОП, зокрема, формувати культуру якості, слід зазначити певні моменти, які не дають змогу вважати відповідність ОП за цим критерієм взірцевим: 1) за відомостями самооцінювання не передбачено системного перегляду ОП. Зазначено, що перегляд ОП є реакцією на зміни (наприклад, введення стандарту), хоча доцільно було б враховувати також внутрішню динаміку; 2) на разі вносити пропозиції щодо ОП мають змогу тільки представники студентського активу, які не є кількісно репрезентативними; 3) зміни, які були здійснено за пропозицією студентів (введення курсів з психотерапевтичних напрямів), подано необґрунтовано, через що незрозумілими

<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>A</p>	<p>Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу на факультеті регулюються Статутом ЛДУБЖД Правила внутрішнього розпорядку ЛДУБЖД ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. В повній мірі враховуються інтереси та побажання стейкхолдерів при складанні ОП.</p>	<p>B</p> <p>лишилися: відповідність цих змін цілям ОП, а також наслідки стосовно попереднього наповнення ОП. Не усі посилання на офіційний веб-сайт, представлені у відомостях самооцінювання та звіті експертів, відкриваються через попередження системи про їх небезпечність, попри те, що посилання вказане правильно.</p>
<p>Критерій 10. Навчання через дослідження</p>	<p>=</p>		

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Узгодити формулювання цілі ОП, врахувати тенденції розвитку спеціальності, а також сформулювати її у зрозумілій для абітурієнтів, здобувачів та громадськості спосіб. Осмислити також зв'язок цілей ОП з: 1) галузевим та регіональним контекстом та 2) досвідом аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.
2. Прибрати перелік таких посад, як «завідувач ПМПК, консультант ПМПК начальник центру психологічного забезпечення, соціально-трудової реабілітації дорослих з наданням соціальних послуг» у зв'язку з тим, що в ОП не визначено фахових компетентностей та результатів навчання, які спрямовані на підготовку фахівців, здатних обіймати такі посади. Принагідно зазначаємо, що назва посади «завідувач ПМПК» є застарілою у зв'язку з ліквідацією цих установ відповідного забезпечення в освітніх компонентах програми, що не дає можливості випускникам бути компетентними для роботи у цих напрямках діяльності. придатні обіймати випускники (у сучасному звучанні – ІРЦ).
3. Суттєво вдосконалити робочі програми за такими дисциплінами, як: «Консультативна та корекційна психологія» (формулюванні цілі, відповідність змісту назви), «Професійна етика та службовий етикет» (відповідність фаховим компетентностям), «Психологічна експертиза в різних галузях» (відповідність до стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для магістерського рівня ВО).
4. Удосконалити підходи, пов'язані з впровадженням «soft skills» в освітній процес, щоб усім зацікавленим сторонам було зрозуміло, яким чином ці гнучкі навички відповідають цілям і результатам навчання. Це важливо для того, щоб позбутися формального підходу, коли засвоєння «soft skills» зведено (як зараз) тільки до змісту певних дисциплін («Психологія творчості» та «Психологія міжособистісного та соціального впливу», «Професійна етика та етикет»), у межах яких начебто здійснюється формування у студентів цих навичок. Необхідно, щоб передусім викладацький склад усвідомив, що soft skills – це «навички успішності», що дають змогу випускникам ЗВО бути ефективними на своєму робочому місці. Тоді їхній розвиток стане важливим складником освітнього процесу в ЗВО, в цілому, сприяючи набуттю магістрами навичок комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміти регулювати конфлікти, працювати в команді, керувати своїм часом тощо.
5. Розробити чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.
6. Ввести регулярну систематичну практику перегляду ОП, а також впровадити регулярні опитування студентів щодо різних елементів навчального процесу.
7. Впровадити безперешкодний освітній простір для осіб з особливими освітніми потребами.
8. Оптимізувати роботу веб-ресурсів університету задля безперешкодного доступу до інформації.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП

Членкиня GER – доповідач

Т. В. Скрипник

Голова GER

Л. В. Шаульська